

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Public Health Wales statement on Novel Coronavirus (COVID-19) outbreak

This statement will be updated daily at midday

Statement: Updated at 12pm on Thursday 28 January 2021

Dr Eleri Davies, Incident Director for the Novel Coronavirus (COVID-19) outbreak response at Public Health Wales, said:

"We are increasingly confident in the data which is showing a consistent downward trend in the numbers of positive cases in Wales.

"However, the number of cases is still extremely high, and this is placing extreme pressure on our NHS Wales hospitals.

"The UK variant of Coronavirus prevalent in many parts of Wales is up to 70 per cent more transmissible, and as reported last week there is evidence which suggests that it may lead to a higher risk of death than the non-variant. It is therefore vital that everyone continues to remain vigilant, by staying at home and sticking to the rules. This way we will avoid adding to the pressure on hospitals and will keep people safe.

"It is important to remember that all current variants of COVID-19 are still spreading and can cause severe illness and death. Therefore it is important to stay at home, and to reduce opportunities for spread by keeping your distance, washing hands regularly, and covering your face.

"All of Wales remains in lockdown. We ask that the public adopts the same mindset for this lockdown as they did in March 2020. We understand that people are fatigued but because the new, more infectious variant of coronavirus is circulating across Wales it is vital that we all keep to the lockdown restrictions and do not meet other people.

"This means that you must stay at home. If exercising outdoors, please do this alone or with members of your household or support bubble only. Shop online, but if you do need to visit essential retail then do this alone, if possible, to minimise numbers of people in retail spaces, and avoid stopping to chat with people outside your household. If you must leave home keep your distance, wash your hands regularly, and wear a face mask when required according to the regulations.

"Public Health Wales is working closely with the Welsh Government as they deploy Coronavirus vaccinations through local health boards. Welsh Government is leading on the deployment of the vaccine in Wales.

"We have been alerted to a number of increasingly sophisticated 'scam' emails in circulation claiming to be from the NHS which purport to offer appointments for vaccination. COVID-19 vaccines currently can't be bought privately in the UK. Do not share any of your personal information. Correspondence will only come from your health board, and your vaccination will be free.

"Vaccinating the adult population of Wales, to protect people from severe disease, is a significant task, and the vaccine will take time to reach everyone. The effects of the vaccines may not be seen nationally for some time, and everyone – including those who have been vaccinated – must continue to follow the advice on keeping Wales safe.

"Members of the public should not phone your GP, pharmacy or hospital asking when they will get a vaccine. When someone is in one of the groups eligible for the vaccine, they will be invited to attend a dedicated clinic which will have been set up to ensure patient safety and that of the healthcare professionals.

"UK nationals returning home from travel abroad must provide evidence of a negative COVID-19 test result taken up to 3 days before departure.

"Under current UK COVID-19 restrictions, you must stay at home. You must not leave home or travel, including internationally, unless you have a legally permitted reason to do so.

"If you are due to travel out of the UK, please be aware of the changing situation and keep an eye on the FCO website for up to date details.

"If you or a member of your household develop a cough, fever or change in sense of taste or smell, you must self-isolate immediately and book a free Coronavirus test, either by calling 119 or by clicking here.

Datganiad: Diweddarwyd 12yh Dydd Iau 28 Ionawr 2021

Dywedodd Dr Eleri Davies, Cyfarwyddwr Digwyddiad ar gyfer yr ymateb i'r achos o'r Coronafeirws Newydd (COVID-19) yn Iechyd Cyhoeddus Cymru:

"Rydym yn fwyfwy hyderus yn y data sy'n dangos tuedd gyson ar i lawr yn niferoedd yr achosion positif yng Nghymru.

"Fodd bynnag, mae nifer yr achosion yn dal i fod yn uchel iawn, ac mae hyn yn gosod pwysau eithriadol ar ysbytai GIG Cymru.

"Mae amrywiolyn y DU o'r Coronafeirws sy'n gyffredin mewn sawl rhan o Gymru hyd at 70 y cant yn fwy trosglwyddadwy ac, fel yr adroddwyd amdano yr wythnos diwethaf, mae tystiolaeth sy'n awgrymu y gallai arwain at risg uwch o farwolaeth o'i gymharu â'r straen gwreiddiol. Felly mae'n hanfodol bod pawb yn parhau i fod yn wylidwrus, trwy aros gartref a glynu wrth y rheolau. Fel hyn, byddwn yn osgoi ychwanegu at y pwysau ar ysbytai a byddwn yn cadw pobl yn ddiogel.

"Mae'n bwysig cofio bod holl amrywiolion presennol COVID-19 yn dal i ledaenu ac y gallant achosi salwch difrifol a marwolaeth. Felly, mae'n bwysig aros gartref a lleihau'r cyfleoedd i'w ledaenu, drwy gadw eich pellter, golchi eich dwylo'n rheolaidd a gorchuddio eich wyneb.

"Mae'r cyfyngiadau symud yn parhau trwy Gymru gyfan. Gofynnwn i'r cyhoedd fabwysiadu'r un meddylfryd ar gyfer y cyfyngiadau symud cyfredol ag y gwnaethant ym mis Mawrth 2020. Deallwn fod pobl wedi cael digon ond, oherwydd bod amrywiolyn newydd, mwy heintus o'r Coronafeirws yn mynd ar led ar draws Cymru, mae'n hanfodol ein bod ni i gyd yn glynu wrth y cyfyngiadau symud ac nad ydym yn cwrdd â phobl eraill.

"Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i chi aros gartref. Os byddwch yn gwneud ymarfer corff yn yr awyr agored, gwnewch hyn ar eich pen eich hun neu gydag aelodau o'ch aelwyd neu'ch swigen gefnogaeth yn unig. Dylech siopa ar-lein, ond os oes angen i chi ymweld â manau manwerthu hanfodol, gwnewch hyn ar eich pen eich hun os yn bosibl, er mwyn lleihau nifer y bobl mewn manau manwerthu, ac osgowch stopio i siarad â phobl y tu allan i'ch aelwyd. Os oes rhaid i chi adael eich cartref, cadwch eich pellter, golchwch eich dwylo'n rheolaidd a gwisgwch fasg wyneb pan fo angen, yn unol â'r rheoliadau.

"Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru wrth iddynt ddarparu brechiadau Coronafeirws drwy'r byrddau iechyd lleol. Mae Llywodraeth Cymru yn arwain y gwaith o ddarparu'r brechlyn yng Nghymru.

"Mae nifer o negeseuon e-bost twyllodrus a mwyfwy soffistigedig sydd ar led wedi dod i'n sylw, sy'n honni eu bod nhw gan y GIG a'u bod yn cynnig apwyntiadau brechu. Yn bresennol, ni ellir prynu brechlynnau COVID-19 yn breifat yn y DU. Peidiwch â rhannu unrhyw wybodaeth bersonol. Dim ond gohebiaeth gan eich bwrdd iechyd y byddwch yn ei derbyn, a bydd eich brechiad yn rhad ac am ddim.

"Mae brechu oedolion Cymru er mwyn amddiffyn pobl rhag afiechyd difrifol yn dasg sylweddol a bydd yn cymryd amser i frechu pawb. Ar lefel genedlaethol, mae'n bosibl na fydd effeithiau'r brechlynnau i'w gweld am beth amser. Mae rhaid i bawb - gan gynnwys y rhai sydd wedi'u brechu - barhau i ddilyn y cyngor er mwyn cadw Cymru'n ddiogel.

"Ni ddylai aelodau'r cyhoedd ffonio eu meddyg teulu, fferyllfa nag ysbyty yn gofyn pryd fyddant yn cael brechlyn. Pan fydd rhywun yn un o'r grwpiau sy'n gymwys i gael y brechlyn, fe'u gwahoddir i fynd i glinig pwrpasol a fydd wedi'i sefydlu i sicrhau diogelwch cleifion a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol.

"Rhaid i wladolion y DU sy'n dychwelyd adref o deithio dramor ddarparu tystiolaeth o ganlyniad prawf COVID-19 negatif a gymerwyd hyd at 3 diwrnod cyn gadael.

"O dan gyfyngiadau cyfredol COVID-19 y DU, rhaid i chi aros gartref. Rhaid i chi beidio â gadael eich cartref na theithio, gan gynnwys yn rhyngwladol, oni bai bod gennych reswm a ganiateir yn gyfreithiol i wneud hynny.

"Os ydych i fod i deithio y tu allan i'r DU, byddwch yn ymwybodol o'r sefyllfa sy'n newid a chadwch lygad ar wefan Y Swyddfa Dramor a Chymanwlad am y manylion diweddaraf.

"Os byddwch chi neu aelod o'ch aelwyd yn datblygu peswch, twymyn neu newid i synnwyr blasu neu arogl, rhaid i chi hunanynysu ar unwaith ac archebu prawf Coronafeirws am ddim naill ai drwy ffonio 119 neu drwy glicio yma.